

För predikan, Håkan Sunnliden (Värnamo)

Denna söndag är påskens oktav. Det påskfirande som började med den första vespren, kvällen innan påsknatten, når nu sin fullbordan. I en veckas tid har vi nåtts av vittnesbörden om Jesu Kristi uppståndelse från de döda, den kristna trons centrum. Evangelierna ger oss nio olika vittnesbörd:

1. Maria Magdalena dröjer kvar vid graven, Mark 16:9, Joh 20:11-18
2. De andra kvinnorna beger sig hem, Matt 28:8–10
3. Simon Petrus möter också Jesus, Luk 24:34, 1 Kor 15:5

Samma dag:

4. Två lärjungar på väg till Emmaus, Luk 24:13-33, (Mark 16:12)
5. "då stod han mitt ibland dem", Mark 16:14, Luk 24:36-43. Joh 20:19-25

Åtta dagar senare:

6. Den Uppståndne och Thomas, Joh 20:26-29
7. på vägen till berget i Galiléen, Matt 28:16–20 (1 Kor 15:6)
8. vid Tiberias sjö, Joh 21:1–24
9. himmelfärden, Apg 1:4–11

Exegeterna krånglar gärna till det hela med olika teorier. Så betraktar till exempel många Joh 21 som ett tillägg, men för de flesta är detta överkurs. Här föreligger en av Kyrkan kanoniserad text som vi har att utlägga. Fornberg skriver i sin kommentar till Matteusevangeliet:

Budskapet att en korsfäst människa upprättats av Gud och förhärligats var så otroligt att det med säkerhet skulle ha avvisats av lärjungarna, om de inte själva övertygats av möten med den uppståndne Jesus.

En Johannestext är alltid rik till sitt innehåll. Den innehåller inte sällan symboler och går ofta att förstå och utlägga på mer än ett sätt. Jag tror det är viktigt att denna oktavdag hålla sig till och bekräfta historiciteten som grundvalen för det nya livet. Varför inte låta Evangeliebokens rubrik "Påskens vittnen" belysa texten?

I *GT-texten* möter vi orden: "Ni är mina vittnen", Jes 43:10 och 12c. Israels folk blev vittnen till Herrens väldiga gärningar. Guds egendomsfolk blev därför ett utvalt vittne. När det firar gudstjänst i hemmen och i den stora församlingen lyser det som ett "ljus i världen." Förskingringen bidrar till att ljuset sprider sig.

I *evangelietexten* bekräftar Jesus sin tidigare gärning. Han "visade sig igen för lärjungarna". I Danmark kallas dagen för Konfirmations söndagen och förr var det vanligt att konfirmationen ägde rum just på denna söndag också i Sverige. Den som har tillgång till f Gunnars *Nådens År*, del I kan med fördel läsa hans utkast för vår evangelietext. Det återfinns på onsdagen i påskoktaven. Där finns ett utkast med rubriken "Den Uppståndne sörjer för sina trognas behov". F Gunnar börjar med att konstatera att den Uppståndne söker upp sina lärjungar på deras arbetsplats. Han talar om hur Jesus välsignar vårt arbete och alltid är med oss.

Bo Brander lägger, i boken *Ett år med Jesus, del 2*, vikt vid att lärjungarna hade väntat in Thomas, dem som inte kan tro, vid fullbordandet av den kallelse Simon Petrus nåddes av på samma plats som vår text utspelar sig på och som är återberättad i Luk 5:1–11. Här kunde man lägga till det faktum att Petrus, genom att scenen från kallelsen upprepas, känner igen och bekänner Herren. Han klär sig och skyndar mot strand. Judarna betraktar en hälsning ytterst seriöst. Då ska man vara presentabel. För judarna är hälsningen närmast en religiös handling och Petrus klär upp sig för att kunna möta sin Herre. Brander talar också om ”brödet” och ”fisken”.

I v 9 nämner Johannes om en glödhög, det vill säga en koleld. Det grekiska ordet förekommer endast här och i 18:18. Vid kolelden i 18:18 förnekade Petrus Jesus tre gånger. Vid den här kolelden får han tre gånger förklara sin kärlek till Jesus, 21:15-19, II årgångens evangelium. Och vid den får han förnya sitt ja till kallelsen.

Det finns ingen som med säkerhet vet vad siffran 153 betyder. Många försöker se olika slag av symbolik i den, men en sådan renommerad exeget som Raymond E. Brown, konstaterar slutligen att de helt enkelt hade räknat hur många det var och det var 153.

I episteltexten får vi höra om hur Paulus redogör för Kyrkans grundbult, om hur Jesus Kristus dog, blev begraven, uppstod från de döda och *visade sig*, vid ett tillfälle för flera hundra personer samtidigt. Genom Guds nåd är jag vad jag är, ett vittne, skriver aposteln.

Påskens vittnen

1. Jesus visade sig igen för lärjungarna

- Herren visade sig så småningom för Thomas och Thomas var överbevisad.
- Dagens människor har svårt för att lita på apostlarnas vittnesbörd trots att det finns nerskrivet. Trots kristenhetens svåra historia finns där en stor trovärdighet.
- Alla som lever med i Kyrkans gemenskap har fått del av vittnesbördet är själva är per definition vittnen.

2. Lärjungarna förstod inte att det var Han

- Det var inte bara Thomas som tvivlade. Inte ens de som tidigare hade sett den Uppståndne kände igen honom vid det här tillfället. Men de är och kallas ändå för lärjungar.
- Tro, tvivel och otro hör till de mänskliga villkoren därför är det praktiskt taget omöjligt att vara en lärjunge om vi alltid ska utgå från vårt eget oomvända förnuft. Kyrkans historiska tro är vad vi har att hålla oss till.
- De som vill vara Jesu Kristi lärjungar har att hålla sig till apostlarnas vittnesbörd.

3. Jesus sa till sina lärjungar: Kom och ät

- På glödhögen fanns bröd och fisk, tre nödvändiga ingredienser. Dessa tre var så viktiga att lärjungarna nu förstod att det var Herren.

- b) Herren sörjer för alla människor. Det är emellertid människornas egen sak att förvalta och fördela resurserna.
- c) Idag inbjuds vi alla att få del av det bröd och den fisk som vilar på altarets glöd. Kom, ty allt är tillrett. När vi gör det blir också vi påskens vittnen.

Söndagens latinska namn *Quasi modo geniti*, "då ni nu har fötts på nytt ...", anger att Påsken har nått sin kulmen och framför oss har vi att leva det nya livet, livet i den Helige Ande.

Påskens vittnen**1. Simon Johannes son, älskar du mig mer än de andra gör?**

- a) Petrus hade tidigare sagt att han älskar Jesus mer än de andra, 13:36-38. Men hade sagt det i övermod och nu blir han påmind om det. Berättelsen påminner om hur det var i Luk 5:4–10. Petrus hade kallats att med sitt liv vittna om Herren Jesus. Han skulle predika för andra, men allt hade blivit fel.
- b) Vi vet alla att det ofta blir fel. Vi undrar vad våra liv vittnar om. Grundfelet är att vi utgår från oss själva och då får vi alltid allt i fel ordning. Därför behöver vi lära känna evangelium, bli benådade på samma sätt som Petrus.
- c) Det är inte vi som ger våra liv för Kristus, utan han ger sitt liv för oss. Vi behöver förstå att vad det betyder att vara älskade av Kristus. 1 Joh 4:10.

2. För mina lamm/får på bete

- a) Här talar Jesus om hur han vill att det ska vara. Det är som vanligt inte helt lätt att uppfatta författaren Johannes. Vi behöver läsa flera gånger. Vad säger Jesus? Om du älskar mig (mer än dig själv) så vårda *mina* lamm/får (inte dig själv). Petrus var djupt ångerfull efter förnekelsen (självupptagen). Nu uppmanas han att inte se på sig själv. Den som älskar Fadern, älskar också hans barn, 1 Joh 5:1 b.
- b) Se på dem runtomkring dig. De tillhör Jesus.
- c) Vår text beskriver vad som hände efter att Jesus uppenbarat sig vid Gennesarets sjö, se I årg, Joh 21:1-14, när Jesus tog brödet och gav åt dem. I brödet gav han sig själv. I det fanns allt de behövde för ande, själ och kropp. Idag gör han det igen. Vid nattvardsbordet delar vi brödet med varandra på ett särskilt sätt. Brödet är en sinnebild för

3. Någon annan skall föra dig dit du inte vill

- a) Petrus hade sagt att han ville ge sitt liv för Kristus, men det visade sig att innerst inne ville han inte det. Han hade sagt det i övermod.
- b) Det finns mycket som vi inte vill, inte minst sådant som hör till det kristna livet. Vi säger att vi älskar bröderna, vi vill ha Andens glädje, vi vill att Guds frid ska regera inom oss, vi vill vara fyllda med tålamod och vänlighet och så vidare, men är inte beredda att betala priset.
- c) Det kommer tillfällen i livet då vi förs dit vi inte vill. Vi blir arga, ledsna, ofördragsamma och självupptagna. Vi vill inte att Guds Ande ska visa oss hurudana vi egentligen är och vi förstår inte att det är nödvändigt för att förvandlingen ska kunna äga rum.
- d) Men var inte rädd för framtiden eller dess svårigheter. När det är som mörkast, i sjukdomen och/eller i dödsbyggans dal säger Jesus: Följ mig – än en gång.

Sammanfattning: Påskens vittnen – det är du och jag. Vi får inte ha oss själva som utgångspunkt eller måttstock, utan Guds kärlek är utgångspunkten. Om vi älskar Gud älskar vi också hans lamm/får, se episteln 1 Joh 5:1 f. När vi ser att vi inte räcker till och inte kan vittna om oss själv är det tid att lära känna livet i den Helige Ande, att leva ett liv i omvändelse. Det är just i mörkret som han kallar oss, förser oss med fisk och bröd och säger: Följ mig.

Inledning: Se jag gör allting nytt, Upp 21:5f. Det är vad Simon Petrus får uppleva denna dag. Nu får han förnyat förtroende grundat på Jesu död och uppståndelse. Han får del av den himmelska saligheten och får veta hur han fotsättningsvis ska tjäna. Vårt budskap handlar inte bara om vad som en gång hände, utan lika mycket om den framtid som kommer till oss. Den nya tjänsten ger liv och *påskan är början på slutet*.

1. Jesus i centrum

- a) Lärjungarna var alla olika. Simon Petrus rättfram, Thomas försiktig men de hade ett gemensamt – Jesus.
- b) I en tid som präglas av individualism är det självklart med olikheter och mångfald. Och borde vara det också inom Kyrkan. Men Jesus måste få vara den som förenar oss.
- c) Även om Petrus är i blickfånget denna söndag gäller texten och dess budskap och alla. I Joh 21:1 nämna två okända lärjungar. Vi har alla en tjänst, inte genom anställning eller förtroende, utan genom dopet till Kristus är vi inlemmade i en och samma kropp. Vi har Jesus i centrum, och måste lära oss att tjäna som han gjorde, ett nytt sätt.

2. Försoningen är Guds eget verk

- a) Simon Petrus hade förnekat Herren tre gånger men blev förlåten. Varje gång som Jesus frågar efter Petrus kärlek och berättar om uppdraget växer sig förlåtelsen starkare i Petrus. Han fylls med Guds nåd och barmhärtighet och det är bara så han kan tjäna på det nya sättet.
- b) När Jesus i gudomlig kärlek gav sitt liv på Golgata försonades världen med Gud. Det var Guds eget verk från början till slut. Det som var omöjligt för oss människor var möjligt för Gud.
- c) Var och en av oss är kallade till tjänst i Guds rike, men tjänsten kan bara utövas i gudomlig kärlek. Det finns inga möjligheter att utöva kristen tjänst med mindre än att låta försoningen utgöra grundvalen.

3. Den nya tjänsten ger liv

- a) Jesus visade Petrus, oss alla och hela världen gudomlig kärlek när han gav sitt liv. Det var inte vår lagrättfärdighet som stod i centrum utan Guds evangelium. Det var det som uppfyllde lagen.
- b) Det finns många som har frågat sig och försökt förklara det faktum att Jesus tre gånger frågar om Petrus älskar honom. Svaret är inte givet, men ett är säkert den nya tjänsten sker genom kärleken.
- c) Det nya sättet att tjäna medmänniskorna på är i och genom gudomlig kärlek. För att kunna göra det behöver vi själva ha leva av den. Ständigt ta emot den och våga tro den. Bara så kan vi vara påskens vittnen och ge vidare med övertygelse.

4. Efterföljelsen

- a) När du blir gammal ska någon annan föra dig dit du inte vill. Det var till korset.
- b) Det finns ett pris att betala för den som vill följa Jesus.
- c) Om vi ska kunna följa Jesus genom döden och tjäna på det nya sättet behöver vi liksom Simon Petrus först få del saligheten. Idag vill han ge oss av sitt liv.

Avslutning: I himmelen råder fullkomlig kärlek. Där torkas alla tårar. Där finns ingen död, ingen sorg, ingen gråt och ingen plåga. Ty det som förr var är borta. Vi hör till dem som redan här i tiden har förmånen att få berätta för andra vad Påskan betyder.

Inledning: Den här veckan låter oss förstå att Jesus fortsätter att verka ibland oss även efter sin uppståndelse, *men nu på ett nytt sätt*. Profeten Jeremia fick lära sig detta nya sätt genom att gå till krukmakaren. Krukmakeriet anses vara en av världens äldsta konster. Det finns lämningar av krukor från 4400 f Kr. När Gud skapade människan ”formade” han henne ”av stoft från jorden” till sin avbild, 1 Mos 2:7. Människan är med andra ord formad på Guds krukmakarskiva och Gud kontrollerar och regerar sin skapelse. Bilden visar Guds allmakt, herravälde och frihet, se Je 18:3-6, Jes 64:8. Gud formar och använder leret som han vill och leret kan inte protestera. Gud formar, helgar och använder människor. Människor kan protestera, men då börjar Gud om med henne. Gud inte ger upp det. I evangelietexten får Simon Petrus vara det där lerkärlet. Texten börjar med en fråga:

1. Simon Johannes son, älskar du mig mer än de andra gör?

- a) I Luk 5:4–10 kallas Petrus att bli människofiskare. Han skulle predika för andra, men allt hade blivit fel. I Matt 16:22 försöker han hindra Jesus att gå till Jerusalem. I Joh 13:8 vill han inte att Jesus ska tvätta hans fötter och i v 36-38 säger han att han vill ge sitt liv för Herren Jesus, men på Kajafas gård förnekar han sin gemenskap med Jesus tre gånger, Matt 26:74. Nu blir han påmind om det.
- b) Vi har alla protesterat och satt oss på tvären. Vi vet att vi gör fel, att vi inte räcker till. Vi undrar vad våra liv vittnar om. *Grundfelet är att vi utgår från oss själva och då får vi alltid allt i fel ordning.* Därför behöver vi lära känna evangelium, bli benådade på samma sätt som Petrus.
- c) Det är inte vi som ger våra liv för Kristus, utan han ger sitt liv till försoning för våra synder, 1 Joh 4:10. Vi behöver förstå att vad det betyder att vara älskade av Kristus. Han har först älskat oss. Det är grundvalen för det nya livet och den nya tjänsten.

2. För mina lamm på bete. Var en herde för mina får och för mina får på bete.

- a) Kanske stannar vi till och rannsakar oss själva när vi ser att Jesus frågar Simon Petrus tre gånger. Älskar jag min Herre tillräckligt? Det verkar lite underligt att Jesus frågar tre gånger eftersom Jesus vet att Simon Petrus älskar honom. Men låt oss nu i stället rikta blicken på Jesus. Tre gånger bekräftar han den kallelse han tidigare gett Simon Petrus. Jesus säger: Eftersom du älskar mig (mer än dig själv) så vårda *mina* lamm/får (inte dig själv). Nu uppmanas *lerkärlet Simon Petrus att inte se på sig själv utan på Herrens bröder och systrar*. Den som älskar Fadern, älskar också hans barn, 1 Joh 5:1 b, hörde vi i episteln.
- b) Simon Petrus hade en särskild kallelse, men principen gäller oss alla. Se på dina bröder och systrar och på den som Gud låter komma i din väg. De tillhör Jesus och till dem har du en särskild kallelse. Hur just din kallelse ser ut kan du få veta genom Ordet och Anden. Det är att vara kristen i vardagen.
- c) Jesus hade tagit brödet, tackat, brutit det och gett åt dem. På ett djupare plan gav han inte bara bröd, utan han gav sig själv. Idag gör han det igen. Vid nattvardsbordet delar vi brödet med varandra på ett särskilt sätt. *I honom finns allt vad vi behöver*, till ande, själ och kropp, för att vi i vår tur ska kunna vara till för andra.

3. Sedan sade han till honom: Följ mig!

- a) Petrus hade sagt att han ville ge sitt liv för Kristus, men det visade sig att han inte klarade det. Han svek sin Herre flera gånger och av det ska vi lära oss att inte heller vi, i egen kraft, klarar att följa Jesus som han vill.
- b) Vi säger att vi älskar bröderna, vi vill ha Andens glädje, vi vill att Guds frid ska regera inom oss, vi vill vara fyllda med tålmod och vänlighet och så vidare, men i egen kraft klarar vi det inte. Vi blir arga, ledsna, ofördragsamma och självupptagna. Vi vill inte att Guds Ande ska visa oss hurudana vi egentligen är och vi förstår inte att Gud vill använda oss på sitt sätt.
- c) När Jesus nu återigen säger sitt: Följ mig, gör han det på en annan grund än tidigare. Vi ska följa honom i kärlek, tro och lydnad. Innan var det den egna vilja att följa Jesus som gällde, men nu är det Guds vilja som gäller. Vi är som lerkärl i Guds hand, formade av honom att vara påskens vittnen.